

MKa

28.11.2017

Eduskunta – sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 100/2017 vp – ALKOHOLILAINSÄÄDÄNTÖ

Suomen Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua esitetystä alkoholilainsäädännöstä. Liitto **kannattaa alkoholilain modernisointia** ja pitää hyvänä sitä, että lain alkoholipitoisten aineiden valmistusta ja myyntiä koskevat keskeiset velvollisuudet säilyvät pääosin ennallaan.

Lain valmistelussa vastakkain ovat olleet elinkeinopoliittiset ja kansanterveyttä koskevat näkemykset. Lääkäriliiton näkemyksen mukaan lakiehdotuksen **sisällössä korostuu elinkeinopoliittinen tavoite tavalla, joka so-
tii vastoin hallituksen muuta politiikkaa ja Suomen kansainvälisiä si-
toumuksia.**

Alkoholi on vakavin yksittäinen terveyden ja hyvinvoinnin uhkatekijä Suomessa. Suomi on WHO:ssa ja YK:n huippukokouksessa hyväksynyt suosituksen kansansairauksien taltuttamiseksi vähentämällä alkoholin ja tupakan käyttöä ja edistämällä terveellistä ravitsemusta ja liikuntaa. Suomi on myös sitoutunut Agenda 2030:n kestävä kehityksen tavoitteiden toimeenpanemiseen. Agenda 2030:n tavoite 3 koskee terveellisen elämän ja hyvinvoinnin takaamista kaiken ikäisille ja sen yksi ala-tavoite päihteiden ja alkoholin haitallisen käytön ehkäisemistä ja hoidon tehostamista. Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaan pyritään vähentämään terveyden eriarvoisuutta ja valmisteilla olevan sote -lainsäädännön tavoitteena on säästää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Lääkäriliitto katsoo, että **esityksen sisältö monin osin vaikeuttaa mainittujen sitoumusten ja tavoitteiden toteuttamista. Esityksen johdosta alkoholin saatavuus paranee, mikä lisää alkoholin käyttöä sekä lisää eriarvoisuutta ja sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja ja tämän myötä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Esitys vaikeuttaa myös työllisyys- ja tuottavuustavoitteiden toteuttamista alkoholihaittojen lisääntymisen vuoksi.**

Lääkäriliitto **ei kannata** ehdotuksen 17 §:n mukaista vähittäismyyntiä myytävien alkoholijuomien enimmäisvahvuuden korottamista nykyisestä **4,7 prosentista 5,5 prosenttiin**. Lääkäriliiton näkemyksen mukaan ruokakaupoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla myytävien alkoholijuomien pitoisuusrajaa tulisi pikemminkin **laskea nykyisestä 4,7 %:sta 3,5 %:iin**. Ehdotuksen mukainen valmistustaparojoituksen poistaminen vähittäismyyntiä myytäviltä alkoholituotteilta toisi kauppoihin ns. **limuviinat, mitä Lääkäriliitto pitää erityisen huolestuttavana lasten ja nuorten alkoholin käytön näkökulmasta**. Toimijoiden omavalvonta on kannatettavaa, mutta kirjaviinien käytön vuoksi ei riittäne yksistään rajoittamaan riittävästi alaikäisten alkoholin saatavuutta.

Vähittäismyyntiä koskien pienpanimoiden omien tuotteiden myynnin salliminen vastaavasti kuin tilaviinien on paikallista tuotantotapaa edistävä toimenpide ja tässä mielessä hyväksyttävissä. **Lääkäriliitto ei pidä ehdotettua alkoholin myyntiä ulos ravintolasta kannatettavana.**

Alkoholin käyttö näkyy selvästi lääkärin työssä, erityisesti päivystysaikoina, jolloin pahimmillaan jopa 70 % potilaista on päivystyksessä alkoholinkäytön seurauksena, mutta myös muulloin. Teho-osastojen potilaista suurella osalla keskeinen hoidossa olemisen syy on alkoholi. Ongelmakäyttö kuormittaa terveydenhuoltoa ja on työhyvinvointia sekä työ- ja potilasturvallisuutta vähentävä tekijä terveydenhuollon toimintayksiköissä. Päihtyneet potilaat aiheuttavat vaaratilanteita ja epäviihtyvyyttä sekä terveydenhuollon henkilökunnalle että muille paikalla oleville potilaille. **Alkoholin saatavuuden lisääminen on siten yksilön terveys-ongelman lisäksi myös terveydenhuollon organisaatioiden ja henkilökunnan ongelma.**

Lääkäriliitto korostaa Suomen kansainvälisestikin eteenpäin viemää terveyden ja hyvinvoinnin huomioon ottamista kaikissa politiikoissa. Paitsi että esitettävän lainsäädännön **terveysvaikutukset** arvioidaan kattavasti, nämä vaikutukset **tulisi myös ottaa huomioon päätöksenteossa.**

Ystävällisin terveisin

Suomen Lääkäriliitto

Mervi Kattelus
terveyspolitiikan asiantuntija